

Plan för att förebygga och hantera hot, hat och våld mot förtroendevalda

Antagen av kommunfullmäktige
Den 24 juni 2026, KF § 47 / 2026

Innehåll

1. Inledning	3
Syfte	3
Mål.....	3
Omfattning	3
2. Det demokratiska klimatet	3
3. Definitioner.....	5
4. Roller och ansvar	7
De politiska partierna	7
Förtroendevald.....	7
Ordförande	7
Kommunen	7
Polismyndigheten	7
5. Förebyggande åtgärder	8
Skydd mot hot och våld	8
Attityder	9
Proaktiv kommunikation	9
Utbildning av förtroendevalda mot hot, våld och allvarliga trakasserier	9
4. Polisanmälan, incidentrapportering och samtalsstöd	10
Polisanmälan.....	10
Incidentrapportera alla hat-, hot- eller våldssituationer	11
Samtalsstöd	11
7. Uppföljande arbete	11
8. Rutin vid hot mot offentligt sammanträde.....	12
Beslut om säkerhetskontroll	12
Genomförande av säkerhetskontroll	12
Checklista för offentliga sammanträden	12
9. Mall för incidentrapportering	14

1. Inledning

Melleruds kommun är en politisk styrd organisation och har därmed ett särskilt ansvar att värna den svenska demokratin och det demokratiska systemet. Den offentliga förvaltningen ska präglas av demokrati, rättssäkerhet och effektivitet. Hot och hat är ett hot mot grundläggande principer och den politiska beslutsprocessen i vårt demokratiska samhälle. Ett hållbart politiskt ledarskap och de förtroendevaldas trygghet och säkerhet måste därför värnas.

Frågan är angelägen. I juli 2017 beslutade regeringen om Handlingsplan till det fria ordets försvar. Syftet är att förebygga och hantera hot och hat mot bland annat politiskt förtroendevalda och journalister då dessa aktörer är särskilt utsatta i det demokratiska samtalet. I december 2024 beslutade regeringen om en ny handlingsplan mot rasism och hatbrott. 2025 infördes en ny bestämmelse i kommunallagen om att kommuner och regioner ska vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att förtroendevald, med uppdrag motsvarande minst 40 procent, inte utsätts för ohälsa eller olycksfall till följd av hot och våld. Det är mot denna bakgrund som denna plan är framtagen.

Sveriges Kommuner och Regioner stödjer kommuner och regioner i deras arbete mot hot och våld mot förtroendevalda. Medan Polismyndigheten kan lämna stöd genom information till säkerhetsansvariga och politiska partier på lokal nivå. Säkerhetspolisen har även gett ut handboken Personlig säkerhet.

Ordföranden i nämnder och styrelser samt partiernas gruppleddare ansvarar för att innehållet i den här planen med bilagor blir känd för de förtroendevalda och att de följs. Varje enskild förtroendevald har också ett eget ansvar för att rapportera eventuella händelser och hålla sig uppdaterad om och följa denna plan. Det är särskilt viktigt att informera nya förtroendevalda.

Syfte

Planen ska utgöra ett stöd och en vägledning för kommunens förtroendevalda i syfte att öka tryggheten vid utförande av offentliga förtroendeuppdrag för Melleruds kommun. Syftet är att förebygga och skapa kunskap om hantering av hat, hot och våld mot förtroendevalda. Planen uttrycker även förväntningar på kommunen, den förtroendevalda och partierna.

Mål

Målet är att de förtroendevalda:

- inte ska påverkas i sitt beslutsfattande.
- ska kunna utföra sitt uppdrag utan inskränkningar samt.
- ska känna trygghet och säkerhet, både under sitt uppdrag och i övriga sammanhang.
- känner till innehållet i denna plan och vet vem de ska kontakta vid utsatthet eller oro.

Omfattning

Planen tillämpas förebyggande och vid hot, hat och våld mot förtroendevalda med koppling till deras förtroendeuppdrag i Melleruds kommun. Den omfattar även hot och våld riktat mot förtroendevalda i samband med offentliga sammanträden så som kommunfullmäktige.

Planen är ett komplement till vägledningar från Polisen, Säkerhetspolisen (SÄPO) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

2. Det demokratiska klimatet enligt Nationella Brottsförebyggande rådet

Politikernas trygghetsundersökning utförs av det nationella Brottsförebyggande rådet på uppdrag av regeringen, senast 2025.

Sammantaget uppgav 25,4 procent av de förtroendevalda att de blev utsatta för någon form av hot, trakasserier, våld, skadegörelse eller stöld under 2024. Det är en större andel förtroendevalda som uppger att de utsattes under valår (2014, 2018 och 2022), jämfört med övriga år. De flesta utsätts flera gånger.

Resultaten visar även att 2,5 procent av de förtroendevalda uppgav att någon anhörig hade blivit utsatt på grund av den förtroendevaldas uppdrag. Sedan 2016 har det skett en successiv minskning av andelen som uppgett att någon anhörig blivit utsatt.

Utsatthet i olika målgrupper

Det är en något större andel kvinnor än män som uppger att de utsatts. Totalt 26,8 procent av de kvinnliga förtroendevalda och 24,4 procent av de manliga uppgav att de blev utsatta för minst en händelse under 2024.

Det är betydligt vanligare att yngre förtroendevalda utsätts. Den åldersgrupp där störst andel av de förtroendevalda uppger utsatthet är personer 30–39 år, där 35,9 procent uppger att de utsattes under 2024, jämfört med 13,6 procent i den äldsta åldersgruppen (70 år och äldre).

Det är ungefär en lika stor andel förtroendevalda med utländsk bakgrund som uppger att de utsattes under 2024, som andelen med svensk bakgrund (26,9 respektive 25,3 procent).

Utsatthet i olika politiska sammanhang

Det finns skillnad i utsatthet mellan olika politiska partier. Andelen utsatta under 2024 var störst inom Miljöpartiet (33,1 procent) och minst inom Centerpartiet (19,9 procent). Utsattheten är betydligt större bland förtroendevalda i riksdagen än i kommun- och regionfullmäktige (64,5 procent jämfört med 31,4 procent i regionfullmäktige och 25,0 procent i kommunfullmäktige).

Utsattheten är betydligt större bland de som har en ordförandepost jämfört med de som har andra poster (42,2 procent jämfört med mellan 21,6–29,9 procent för andra poster) och bland heltidspolitiker jämfört med de som utövar uppdraget på deltid eller på sin fritid (57,2 procent jämfört med 32,4 och 16,8 procent). Skillnaderna mellan heltidspolitiker och de som utövar uppdraget på deltid eller på sin fritid har ökat över tid.

Utsattheten är betydligt större ju mer exponerade de förtroendevalda är (i vilken grad de är aktiva på internet eller i sociala medier, i vilken grad de är omskrivna eller omtalade i medier och i vilken grad de upplever sig vara kända av allmänheten). Som exempel kan nämnas att 82,8 procent av förtroendevalda som uppger att de var omskrivna eller omtalade i medier i mycket stor utsträckning under 2024 uppgav att de hade blivit utsatta, jämfört med 7,8 procent av de som inte var omskrivna eller omtalade i medier alls under året.

3. Definitioner

Förtroendevald

Med förtroendevald menas person som, vid tidpunkten för händelsen, har ett politiskt uppdrag för sitt parti i Melleruds kommunfullmäktige, nämnder, beredningar eller styrelser. Om du utsätts för ett brott som du tror har att göra med att du är förtroendevald, ska du uppge detta vid polisanmälan.

Förtroendevald betydande del

Den som inom kommunen (eller regionen) fullgör ett förtroendeuppdrag på heltid eller betydande del av heltid brukar räknas från 40 procents sysselsättning upp till heltid. Dessa kan benämnas kommunalråd, oppositionsråd eller en annan benämning som fullmäktige bestämmer (kommunallagen, 4 kap 2 §).

Otillåten påverkan

Otillåten påverkan är ett samlingsbegrepp för otillbörliga påtryckningar – såsom hot, våld, trakasserier eller korrupcion – som syftar till att styra en tjänstepersons eller förtroendevalds beslutsfattande. Det är ett arbetsmiljöproblem och ett hot mot demokratin som kan drabba offentlig verksamhet.

Hot

Hot innebär att någon hotar att skada någon person, närstående eller dennes egendom. Hot definieras som allt från att någon uttalat ett konkret hot till att någon mottagit ett SMS, mail eller meddelande med innehåll som uppfattas som hotfullt. Hot kan också framställas via sociala media och kan ofta vara anonyma, hårdare och råare till sin karaktär. Hot kan även omfatta andra personer, djur eller föremål som har stor betydelse för den som hotas. Det kan ibland vara svårt att avgöra om och vad man utsatts för eftersom vissa hot är subtila och tvetydiga. Det är den drabbade personens subjektiva bedömning som avgör om en situation är hotfull.

Olaga hot

Med olaga hot menas om en person hotar någon annan med brottslig gärning på ett sätt som är ägnat att hos den hotade framkalla allvarlig rädsla för egen eller annans säkerhet till person, egendom, frihet eller frid.

Hatbrott

Om ett angrepp beror på gärningspersonens negativa inställning till den förtroendevaldes hudfärg, nationella eller etniska ursprung, religionstillhörighet, trosbekännelse eller sexuella läggning är detta klassat som hatbrott och ska uppges i samband med polisanmälan.

Trakasserier

Trakasserier omfattar ett brett spektrum av beteenden av stötande karaktär. Med trakasserier avses exempelvis obehagliga telefonsamtal, angrepp via sociala media, tecken på kartläggning eller att oönskade varor har beställts i personens namn i syfte att hämnas eller av annat skäl väcka obehag. I vissa situationer kan trakasserier betraktas som ofredande, olaga förföljelse eller fridskränkingsbrott.

Näthat

Näthat är ett samlingsbegrepp för när någon kränker, trakasserar eller utsätter någon annan person för hot via Internet, t.ex. via sociala medier eller e-post.

Det är inte bara den som lagt ut den brottsliga bilden eller kommentaren som begår ett brott. Det gör också den som sprider den genom att dela den.

Vissa meddelanden och inlägg kan kännas jobbiga, kränkande och hotfulla, utan att de är olagliga. Allt är inte brottsligt. Men upplever mottagaren att hotet kan bli verklighet och känner sig rädd, eller om det handlar om allvarliga kränkningar, ska en polisanmälan göras.

Våld

Våld är en handling mot någon som medför fysisk eller psykisk skada på den som blir utsatt. Det kan även handla om våld mot egendom, till exempel skadegörelse.

Korruption

Att utnyttja sin ställning för att uppnå otillbörlig fördel för egen eller annans vinning.

Den tydligaste formen av korruption är att ge eller ta emot en muta eller annan otillbörlig belöning. En annan form av korruption är ett brott som kallas trolöshet mot huvudman. Detta innebär att någon missbrukar en förtroendeställning och detta missbruk innebär skada för huvudmannen.

Till gruppen korruptionsbrott räknas även "valrättsbrott/rösträttsbrott" som innebär att man otillbörligt söker påverka någon vid omröstning eller val i ett allmänt ärende.

4. Roller och ansvar

Hot och våld mot förtroendevalda är inte en arbetsmiljöfråga i juridisk mening och arbetsmiljölagen är inte tillämplig. Det finns ett undantag: det är förtroendevalda som på betydande del av heltid. I det fallet har kommunen ett ansvar för att förebygga ohälsa eller olycksfall till följd av hot och våld. Oavsett är arbetet mycket viktigt och den förtroendevalde, partierna och kommunen bör tillsammans samverka i arbetet mot hat, hot och våld mot förtroendevalda.

I följande avsnitt beskrivs förväntningarna på de olika parterna:

De politiska partierna

- Bör själv utse säkerhetsansvarig kontaktperson¹ inom partierna t.ex. ordförande eller ansvarig inom partiorganisationen, som kan stödja sina medlemmar i händelse av hot, hat, trakasserier eller våld samt vid behov ansvara för kontakter med polis och kommunens säkerhetschef. Gruppledaren ansvarar för att meddela kommunen vem som utsetts.
- Den säkerhetsansvarige inom partiet ska vara uppdaterad kring eventuella risker som kan förekomma mot de förtroendevalda inom sitt parti samt aktuella, kontroversiella frågor som väcker starka känslor bland medborgarna.
- Ska ha kunskap om vikten av och kan stödja vid behov av polisanmälan.

Förtroendevald

Den enskilda förtroendevaldes egen insats i arbetet är en viktig parameter.

Den förtroendevalde ska

- Medverka vid utbildning om hot och våld, ta del av denna plan om förebyggande arbete och ha kännedom om åtgärder vid incidenter.
- Varje enskild förtroendevald ansvarar för att rapportera eventuella incidenter till partiets säkerhetsansvarige och kommunens säkerhetschef. Se mall för incidentrapport som stöd.
- Dokumentera vid incidenter, ta skärmdumpar, spara konversationer och liknande.

Ordförande

- Gällande sammanträden är det respektive ordförande som inför varje sammanträde särskilt bör granska dagordningens punkter ur ett säkerhetsperspektiv.
- Vid sammanträdet åligger det även ordföranden att informera deltagarna om utrymningsplan samt uppsamlingsplats.
- Ordföranden i respektive nämnd har möjlighet att be om ett säkerhetssamtal med kommunen via säkerhetschef.
- Initiera utbildning om hot och våld för förtroendevalda under mandatperioden.

Kommunen

- Säkerhetsansvarig inom partiet tillsammans med kommunens säkerhetschef kan lämna råd och stöd till utsatta förtroendevalda och ta emot, dokumentera och administrera incidentrapporter.
- Säkerhetschef ansvarar för att vid behov, dock minst en gång per mandatperiod, lämna information inom området.
- Säkerhetschef ansvarar för att upprättade kontaktvägar finns med polis och andra berörda myndigheter.
- Tillgängliggör denna plan, utbildningsmaterial samt information om du blir utsatt för hot, trakasserier eller våld enligt överenskommelse med kommunstyrelsens ordförande.
- Den som är säkerhetsansvarig i kommun kan få stöd av SKR vid händelser i form av "bollplank".
- Ta initiativ till att genomföra en riskbedömning avseende hot och våld för förtroendevalda med uppdrag motsvarande minst 40 procent. Analysen bör genomföras under mandatperiodens första år. Vid behov av åtgärder upprättas en handlingsplan.

Polismyndigheten

Polismyndigheten ansvarar för skyddsarbetet på den politiska arenan för region-, kommun- och fritidspolitiker.

¹ Ofta har partierna en säkerhetsansvarig utsedd person på nationell eller regional nivå och denna funktion kan vara ett stöd i det lokala arbetet. Partiernas förutsättningar ser olika ut varför olika lösningar kan behövas.

5. Förebyggande åtgärder

Säkerhetspolisen har uppdaterat och digitaliserat sin handbok om Personlig säkerhet (2026). Handboken är tillgänglig på myndighetens hemsida och det finns en länk till respektive avsnitt i handlingsplanen i illustrationen nedan. Handboken kan även laddas ner i pdf, via [Säkerhetspolisens hemsida](#).

Med ett allvarligt säkerhetsläge och en orolig omvärld behöver vi arbeta tillsammans för att bygga säkerhet. Som politiker och offentlig person behöver du göra medvetna val för att höja din säkerhet. Genom riskanalyser, aktiva val och medvetna förhållningssätt kan du värna om din personliga säkerhet. Handboken Personlig säkerhet är ett stöd i det arbete.

Handboken beskriver bland annat vikten av att göra en riskanalys och konkreta tips kopplat till arbetsplatsen, exponering i massmedia, sociala media, kontroverser och ryktesspridning, skydd av identitet och integritet, säkerhetsåtgärder i bostaden och i vardagen med mera. Till respektive avsnitt (klickbar länk nedan) finns checklistor och tips. Syftet är att bygga upp en systematik i det förebyggande arbetet, med strävan att stärka den sociala tilliten.

Figur 1. Innehållet i Säkerhetspolisens handbok Personlig säkerhet. Klickar du på texten i respektive ruta klickar du din in i handboken som ligger på Säkerhetspolisens hemsida. För att läsa handboken krävs internetuppkoppling. Du kan även ladda ner hela handboken som en pdf.

Skydd mot hot och våld

Under 2025 infördes en ny bestämmelse i kommunallagen, 4 kap. 18 a § om skydd mot hot och våld för förtroendevalda. Innebörden är att kommunen ska vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att en förtroendevalda, som har förtroendeuppdrag motsvarande minst 40 procent, utsätts för ohälsa eller olycksfall till följd av hot och våld. En utgångspunkt ska vara att allt sådant som kan leda till ohälsa eller olycksfall ska ändras eller ersättas så att risken för ohälsa eller olycksfall undanröjs. Vidare ska kommunen förvissa sig om att en sådan förtroendevald har den utbildning som behövs och vet vad personen behöver göra för att undgå riskerna för hot och våld.

Rent konkret innebär detta att kommunen initierar att en riskbedömning för hot och våld genomförs, under mandatperiodens första år. Vid analysen ska berörda förtroendevald medverka. Kommunen ska också förvissa sig om att berörda förtroendevalda har den utbildning som behövs och vet vad han eller hon behöver göra för att undgå riskerna. Identifieras något som kan leda till ohälsa eller olycksfall ska en handlingsplan med åtgärder upprättas.

Attityder

Det finns en förskjutning i vad som är tillåtet att uttrycka i det demokratiska samtalet. Hur politiker talar med och om varandra är en viktig del av det förebyggande arbetet. I det arbetet är sammanträdet där de förtroendevalda möts en av viktiga arena. Ansvar för samtalstonen i det politiska samtalet delas mellan alla inblandade medan respektive ordförande ansvarar för att samtalstonen håller en god nivå under respektive sammanträde.

Det finns en mer eller mindre uttalad norm i samhället som säger att medborgarna ska förhålla sig skeptiska till politiker, ibland finns även ett politikerförakt. En del incidenter skulle kanske ha förhindrats om allmänheten hade haft en annan attityd gentemot politiker. Ibland kan förtroendevalda utsättas för incidenter av någon med politiskt extrema åsikter. Det är viktigt att markera mot sådant bland annat för att undvika polarisering.

Det behövs en samsyn i de olika politiska organen och inom partierna om vilket samtalsklimat som är acceptabelt. Samtalstonen förtroendevalda sinsemellan är normerande. Om förtroendevalda har en hård ton och använder personangrepp mot varandra legitimerar det allmänheten att använda samma jargong mot politiker i allmänhet. För förvaltningen finns kommunens etiska riktlinjer och dessa kan även användas som stöd i rollen som förtroendevald.

I ett förebyggande syfte är det angeläget att förtroendevalda är medvetna om att händelser, kroppsspråk och uttalanden i det offentliga rummet kan bidra till negativa och oönskade händelser.

Proaktiv kommunikation

Hjälps åt att tänka strategiskt när det gäller kommunikation. En kommunikationsstrategi kan innehålla riktlinjer för hur politiska budskap och beslut förmedlas, hur och var du vill visa upp dig, vem som bör framföra det samt hur eventuella konflikter kan bemötas. Detta kan vara särskilt viktigt att tänka på om beslutet kan uppfattas som kontroversiellt eller skapa missnöje.

Som politiskt aktiv är det både vanligt och eftersträvanvärt att exponeras i media. Fundera alltid i förväg på hur och var du vill visa upp dig. Ordförandepositionen är mer utsatt än andra positioner. För att inte en enskild representant ska pekats ut kan synligheten roteras bland flera personer.

Det händer ibland att vinklingen i media blir personbetonad och att sakfrågan kommer i skymundan. En åtgärd är att förskjuta fokus från den enskilde till kollektivet genom att flera ställer sig bakom de beslut som eller de ställningstagande som debatteras. Det är särskilt viktigt när negativa beslut kan väcka hotfulla och ibland aggressiva reaktioner. På så sätt läggs ansvaret på partiet eller den politiska församlingen och inte på individen.

Några tips om exponering i media:

- Om du ska intervjuas bör du undvika att intervjun sker i ditt hem. Föreslå en neutral plats. Du bör generellt undvika att exponera ditt hem, familj och exakta miljöer du regelbundet befinner dig i.
- Du bör aldrig kommentera din egen säkerhet eller olika skyddsåtgärder som rör dig eller din familj.
- Kommentera aldrig till media eller uppdatera i sociala medier i affekt, exempelvis då något obehagligt precis har skett så som vid en olycka eller om du precis blivit hotad.
- Tänk på att även om du inte själv är utsatt kan en partikamrat vara det. Undvik därför att nämna dem i intervjuer, i kontakter med media eller i sociala media utan att det är förankrat med dem.

Utbildning av förtroendevalda mot hot, våld och allvarliga trakasserier

Inför och under varje mandatperiod ska förtroendevalda utbildas i frågor som rör hot, hat och trakasserier som riktas mot förtroendevalda. Ordföranden ansvarar för att så sker. Gruppledarna ansvarar för att respektive förtroendevald inom partiet har kunskap om kommunens styrande dokument inom området. Även de politiska partierna rekommenderas att arbeta proaktivt med kunskap om och trygghetsfrämjande och förebyggande säkerhetsåtgärder.

6. Stöd, metoder och kunskap för att motverka hot och hat

Sveriges Kommuner och Regioner arbetar för att öka förtroendevaldas trygghet och säkerhet. Detta genom att ge stöd till kommuner och regioner i det förebyggande arbetet för att stärka förtroendevaldas trygghet och säkerhet.

På SKR:s samlingssida finns konkreta stöd, guider och webbutbildning inom området: [Förebygg hat, hot och våld mot förtroendevalda - SKR](#).

7. Polisanmälan, incidentrapportering och samtalsstöd

Polisanmälan

Om du trots förebyggande åtgärder för din säkerhet blir utsatt för hat-, hot- eller våldssituationer finns det ett antal saker du ska göra. Mer om agerande vid specifika händelser, se Säkerhetspolisens handbok Personlig säkerhet.

Det är viktigt att du polisanmäler alla hat-, hot- eller våldssituationer. Det är en markering att du inte accepterar det du blivit utsatt för. Det är viktigt att du inte själv försöker avgöra om beteendet är straffbart eller inte. Rekommendationen från Polismyndigheten är att polisanmäla alla överträdelser för att pröva ärendet och vid behov kan polisens brottsoffer- och personsäkerhetsarbete kan inledas. Polisen eller en åklagare prövar om händelsen uppnår brott och vad det är för brottsrubricering.

Gör en [polisanmälan \(polisen.se\)](https://www.polisen.se). Ringer du till polisen på 114 14, säg "anmälan". Ange i din anmälan att du är förtroendevald om du upplever att det misstänkta brottet kan ha att göra med detta, för att anmälan ska hamna hos en utredare som handlägger demokratibrott i polisens demokratibrottsgrupp. Under valår kan Polisen ha särskilda rutiner vid polisanmälan för dig som förtroendevald. Polisen har även inrättat ett särskilt telefonnummer för att anmäla brott som riktar sig mot förtroendevalda. Som förtroendevald har du möjlighet att be om att din anmälan blir åtkomstskyddad. Det innebär att endast de tjänstemän hos polisen som är berörda och arbetar med ärendet kan ta del av innehållet under utredningen. Polisen använder sig av begreppet demokratibrott för att signalera allvaret när politiker utsätts för angrepp i sitt förtroendeuppdrag.

Om ett angrepp kan bero på gärningspersonens negativa inställning till den drabbades hudfärg, nationella eller etniska ursprung, religionstillhörighet, trosbekännelse eller sexuell läggning är det viktigt att det anges vid polisanmälan. Detta klassas som hatbrott och kan leda till straffskärpning vid lagföring.

I första hand gör den förtroendevalda en polisanmälan. Partiets säkerhetsansvarig och kommunens säkerhetschef kan bistå vid anmälan.

Incidentrapportera alla hat-, hot- eller våldssituationer

Om en incident gällande hat, hot eller våld har ägt rum ska en incidentrapport skrivas. Syftet med incidentrapporten är att skapa underlag för förbättringsåtgärder (se bilaga). Polisanmäl vid misstanke om brott. Vid pågående brott eller akut behov av polis, räddningstjänst eller ambulans ring polisen direkt, ring 112.

Undersök behov av stöd och tillgodose i rimlig mån. Återkoppla till den utsatte och följ upp händelsen.

Samtalsstöd

Förtroendevalda inom Melleruds kommun omfattas av kommunens försäkring som inkluderar kristerapi om den försäkrade råkat ut för akut psykisk kris på grund av rån, eller överfall relaterat till förtroendeuppdraget. Skadan anmäls till försäkringsbolaget med stöd av samhällsbyggnadsförvaltningen eller personalenheten som anvisar var den förtroendevalde får sin kristerapi.

I övrigt hänvisas till ordinarie instanser som till exempel vårdcentraler, psykiskt stöd via sjukvården eller samtalsstöd genom brottsofferjouren.

8. Uppföljande arbete

En gång per år, vid årets första rapport om säkerhetsfrågor till kommunstyrelsens arbetsutskott, redovisar säkerhetschefen antalet incidenter mot förtroendevalda.

Mot slutet av respektive mandatperiod genomförs en utvärdering av tillämpningen av planen, bland annat som underlag för eventuell revidering av dokumentet.

9. Rutin vid hot mot offentligt sammanträde

Enligt lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och regioner får kommuner och regioner anordna säkerhetskontroll vid sina offentliga sammanträden om det finns anledning att befara att det vid sammanträdet kan komma att förövas brott som innebär en allvarlig fara för någons liv, hälsa eller frihet eller för omfattande förstörelse av egendom.

Kommunfullmäktiges ordförande

Det är ordförandes roll att ansvara för ordningen under sammanträdet. Ordföranden har rätt att visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse. Ordförande får inte utvisa någon utan att först ha gett en tillsägelse.

Bestämmelse om ordförandes rätt att utvisa störande personer gäller såväl åhörare som ledamöter och ersättare. Om det under sammanträdet uppstår oordning så att sammanträdet inte på ett meningsfullt sätt kan fortsätta får ordföranden bestämma att sammanträdet ska ajourneras eller som en sista väg upplösas.

Kommunstyrelsens samt nämndernas ordförande

Huvudregeln för nämnder och styrelser är att sammanträden inte är offentliga. Fullmäktige kan besluta om att en nämnds eller styrelsens sammanträde ska vara offentliga, förutsatt att ärendena som behandlas vid sammanträdet inte avser myndighetsutövning eller innehåller sekretessbelagda uppgifter. Om en nämnd eller kommunstyrelsen håller offentliga sammanträde gäller i fråga om ordning vid sammanträdet samma regler som för fullmäktige.

Beslut om säkerhetskontroll

Beslut om säkerhetskontroll fattas av den som är ordförande vid sammanträdet. Mötesordföranden, vid behov med stöd av kommunens säkerhetschef, gör en preliminär bedömning av förestående möte. Enligt lagen ska samråd med Polisen göras innan ordföranden beslutar om säkerhetskontroll. I ett beslut om säkerhetskontroll ska det anges vilket sammanträde och vilka lokaler som omfattas av beslutet. Använd av polisen anvisade kommunikationskanaler samt information till kommunpolis för samråd.

Genomförande av säkerhetskontroll

Det är Polisen som beslutar om säkerhetskontrollen ska genomföras av närvarande polis eller om den kan utföras av en av Polismyndigheten förordnad ordningsvakt. Säkerhetskontrollen omfattar besökare till det sammanträde och de lokaler som anges i beslutet om säkerhetskontroll. Kontrollen avser dock inte ledamöter och ersättare vid sammanträdet, eller andra som på grund av lag eller särskilt uppdrag närvarar vid sammanträdet. Den som är eller ska vara ordförande vid sammanträdet får undanta även andra personer från kontrollen.

Identiteten får kontrolleras endast för att fastställa om en person som uppger sig inte omfattas av säkerhetskontrollen ska undantas från den.

Vid säkerhetskontrollen eftersöks vapen och andra föremål genom kroppsvisitation och i väskor, paket och dylikt som kan vara ägnade att komma till användning vid brott. Kroppsvisitation vid säkerhetskontrollen ska utföras med metalldetektor eller liknande anordning. Föremål som har lämnats till förvaring eller omhändertagits enligt denna lag ska förvaras på ett betryggande sätt

Besökare som inte underkastar sig beslutad säkerhetskontroll och inte kan styrka sin behörighet att ändå vistas vid sammanträdet får vägras tillträde till sammanträdet och avvisas eller avlägsnas från lokalerna. Samma åtgärder får vidtas mot den som inte följer en uppmaning att lämna vapen eller farliga föremål ifrån sig.

Checklista för offentliga sammanträden

Risikfaktorer

- Kan mötet dra till sig ett intresse från grupper eller individer som utgör en särskild risk för hot och våld eller som på annat sätt kan vara ute efter att störa mötet? (Behandlas några kontroversiella ämnen?)

- Finns det risk för överförda hotbilder? (medverkar personer eller grupper som har en hotbild riktad mot sig?)
- Pågår andra evenemang i närheten som kan påverka situationen? (Demonstrationer, möten med mera)
- Vilken bedömning gör arrangören/ordföranden av hotbilden utifrån stämningssläge, medierapportering, antal deltagare och eventuell övrig information?

Före mötet (planering):

- Vid möten utan utpekad ordförande ska en ansvarig för ordningen och säkerheten på mötet alltid pekas ut och vara känd bland deltagarna.
- Undvik ensamarbete, se till att det finns medhjälpare/kollega/förtroendevald på plats. Prata ihop er innan mötet om hur ni hanterar uppkomna situationer och vem som gör vad.
- Se till att lokal polis är underrättad om situationen. Informera exempelvis om eventuella kontroversiella budskap som kan påverka hotbilden.
- Ordna med en smidig väg till och från talarstol. Inga åskådare bakom ryggen eller fysiska hinder i utrymme mellan talare och publik.
- Se över möjligheten att larma. Ladda mobiltelefoner, bestäm vem som larmar, till vilka nummer och se över möjligheten till snabb hjälp.
- Transport till och från mötesplatsen bör ses över. Parkera bilen lämpligt för att underlätta en snabb och smidig ankomst och avfärd, ordna eventuellt sällskap till och från mötet.

Efter mötet (följa upp och förbättra)

- Om polis är underrättad, kontakta dem och berätta att aktiviteten är avslutad.
- Om något hänt, se till att drabbad inte lämnas ensam. Prata igenom händelsen och utifrån situationen kontaktas lämpliga parter.
- Vad gick bra och vad kan göras bättre?

Bilaga - Mall för incidentrapportering

Datum för rapporten: _____

Vem rapporterar incidenten? (Namn, funktion, relation till den utsatte)		
Vem utsattes? (Namn, vilken nämnd/styrelse)		
Vad utsattes personen för? (Beskriv detaljrikt händelsen. Trakasserier, hot, skadegörelse, våld, korruption? Via mail, telefonsamtal, sms/mms, personligt framfört, sociala media etc?)		
När och var inträffade händelsen? Var det någon annan som såg händelsen? (Känd/okänd förövare? En eller flera personer? Kön, ungefärlig ålder? Dialekt? Har förövaren utsatt andra förtroendevalda?)		
Antas förövaren tillhöra en grupp/falang av något slag? (Ja/nej? Om ja, vilken?)		
Finns någon känd utlösande faktor? (t.ex. särskild politisk fråga, ett beslut, annat?)		
Hur upplevde den utsatte incidenten? Skrämmande eller inte? Allvarligt menad eller inte? Andra känslor/upplevelser?)		
Har polisen kontaktats?	JA ☐	NEJ ☐
Om ja, när?		
Har incidenten polisanmälts?	JA ☐	NEJ ☐
Om inte, vill den utsatte att incidenten ska polisanmäljas?	JA ☐	NEJ ☐
Har den utsatte uttryckt behov av stöd/hjälp?	JA ☐	NEJ ☐
Om ja, vilket behov?		
Har den utsatte fått stöd/hjälp?	JA ☐	NEJ ☐
Beskrivning av stöd/hjälp/andra åtgärder		
Har anhöriga informerats?	JA ☐	NEJ ☐
Vem/vilka?		
Har gruppledaren eller annan utsedd i partiet informerats om incidenten?	JA ☐	NEJ ☐
Har eventuella berörda verksamheter (t.ex. nämnd/styrelseordförande) informerats?	JA ☐	NEJ ☐
Vilka?		